

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-1104-4280/6004
Konu : Yazılı soru önergesi

19/01/2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/29605
GK 187

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 01/07/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1654402 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29605 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-1104-557/706
Konu : Yazılı soru önergesi

19/01/2026

Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29605 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri; idari denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri; sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları; idari özerkliğe sahip kurumların denetimi kapsamında 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu; parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri; uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT), 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından düzenli aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleriyle ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular veya sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine tevessül edilmektedir.

II- A) Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaş gibi tüm sağlık hizmetlerinden tıbbî gereklilik çerçevesinde ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri Devletin teminatı altında ve ücretsizdir. Hükümlü ve tutukluların beden ve ruh sağlığının korunması ve hastalıklarının tanısı için ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

B) Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklulara ilişkin sağlık koşullarının düzenlenmesi ve sağlık hizmetine erişimin daha da etkili ve verimli hale gelebilmesi için 30/04/2009 tarihli Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı Arasında Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokol ve 26/01/2017 tarihli Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları Arasında Düzenlenen Protokol hükümleri dikkate alınarak her türlü çalışma ve düzenleme yapılmaktadır.

C) Hükümlü ve tutukluların; ayakta ve yatarak tedavilerinde muayene, tetkik, tahlil, kontrol, ilaç, diş protezi ve tıbbi malzemeleri Sağlık Bakanlığı, hastane tarafından temini mümkün bulunmayan tıbbi malzemeler (ortez, protez, gözlük, işitme cihazı, şeker ölçüm çubuğu vb.) ile ilaç bedelleri ise Adalet Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır.

Bu kapsamda, söz konusu ilaç alımlarının sağlıklı bir biçimde yürütülmesi, denetiminin yapılması, tutuklu ve hükümlü sağlığının daha iyi korunması, ilaç kullanımının izlenebilir ve kontrol edilebilir hâle gelmesi ile ilaç kullanımındaki suistimallerin önüne geçilmesi ve finansman planlamasının öngörülebilmesi amacıyla Reçete Provizyon Sistemi (CETAS) kurulmuştur.

Ç) Öte yandan; hastalığı nedeniyle Adli Tıp Kurumundan rapor bekleyen ya da tek başına öz bakım becerisini yapamayan ve başkasının bakımına muhtaç olan hasta tutuklu ve hükümlülerin barındırılması, rehabilite ve tedavilerini sağlamak amacıyla Metris ve Elazığ R Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları ile Menemen R Tipi Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu faaliyete geçirilmiştir.

D) Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi (ACEP) kapsamında e-doktor görüntülü muayene işlemleri Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Türk Telekom iş birliği ile yürütülen çalışmalar sonucunda aktif olarak kullanılmaya başlanmıştır.

E-doktor uygulamasıyla; ceza infaz kurumlarındaki sağlık hizmetlerinin teknolojik gelişmelerden faydalanılarak geliştirilmesi, hükümlü ve tutukluların sağlık hakkına erişiminin hızlandırılması, ceza infaz kurumlarındaki sağlık uygulamalarının memnuniyetinin artırılması amaçlanmıştır.

III- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

A) "Hapis cezasının infazının hastalık nedeni ile ertelenmesi" kenar başlıklı 16. maddesinin ikinci fıkrasında, akıl hastalığı dışındaki hastalıklarda cezanın infazına, resmî sağlık kuruluşlarının mahkûmlara ayrılan bölümlerinde devam olunacağı, ancak bu durumda bile hapis cezasının infazının, mahkûmun hayatı için kesin bir tehlike teşkil ediyorsa iyileşinceye kadar geri bırakılacağı; üçüncü fıkrasında, belirtilen geri bırakma kararının, Adli Tıp Kurumunca düzenlenen ya da Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca onaylanan rapor üzerine, infazın yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığınca verileceği; altıncı fıkrasında ise maruz kaldığı ağır bir hastalık veya engellilik nedeniyle ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettiremeyen ve toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturmayacağı değerlendirilen mahkûmun cezasının infazının, üçüncü fıkra da belirlenen usule göre iyileşinceye kadar geri bırakılabileceği,

B) "Denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazı" kenar başlıklı 105/A maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde, maruz kaldıkları ağır bir hastalık, engellilik veya kocama nedeniyle hayatlarını yalnız idame ettiremeyen ve koşullu salıverilmesine üç yıl veya daha az süre kalan hükümlülerin, bu durumlarını, Adli Tıp Kurumundan alınan veya Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca onaylanan bir raporla belgelendirmeleri ve diğer şartları da taşımaları hâlinde denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle cezanın infazı usulünden yararlanabileceği,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

IV- Ceza infaz kurumlarının dış güvenliği ile hükümlü veya tutukluların kurum dışına sevk ve nakil işlemlerinde alınacak güvenlik önlemlerine ilişkin usûl ve esasların 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun "Jandarmanın genel olarak görevleri" kenar başlıklı 7/a maddesi ve Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Yönetmeliğinin 24 ilâ 36. maddelerinde düzenlenmiş olduğu malûmlardır.

V- İşlendiği iddia edilen bir suçla ilgili delillerin takdiri ve olayın vasıflandırılması da dâhil olmak üzere, soruşturma yürütülmesi, koruma tedbirlerine başvurulması ve sonucuna göre kamu davası açılmasında tüm yetki ve sorumluluk yargı mercilerine aittir. Bununla birlikte açılan davalara ilişkin yapılan yargılamalar Anayasanın 9. ve 138. maddelerindeki yetki ve teminata dayalı olarak görev yapan bağımsız ve tarafsız mahkemelerce sürdürülüp sonuçlandırılmaktadır.

VI- Bakırköy ve Silivri Cumhuriyet Başsavcılıklarıyla yapılan yazışmalara verilen cevaplarda;

A) Soru önergesinde adı geçen tutuklunun 15/11/2019 tarihinde Marmara 8 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği,

B) Adı geçenin 15/11/2019 ilâ 22/05/2020 tarihleri arasında 5 kez Kurum reviri, 2 kez sevk edildiği Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüs Devlet Hastanesinin çeşitli polikliniklerinde muayene, tetkik ve tedavilerinin yapıldığı, reçete edilen ilaçlarının kendisine teslim edildiği,

Tutuklunun 02/05/2020 tarihinde mide ağrısı şikâyeti nedeniyle Kurum revirine başvurduğu, muayenesi sonrasında Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüs Devlet Hastanesine, oradan da Silivri Devlet Hastanesine sevk edildiği, 02/05/2020 tarihinde karın ağrısı ve gis kanaması nedeniyle yatışının yapıldığı, adı geçenin muayene ve tetkikler sonrasında 03/05/2020 tarihinde İstanbul Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesine sevk edildiği, tüm sevklerinin 112 Acil Servis ekipleri tarafından gerçekleştirildiği,

Adı geçen hakkında re'sen başlatılan infaz erteleme işlemleri kapsamında alınan 22/05/2020 tarihli Adli Tıp Kurumu raporuna istinaden, adı geçenin aynı tarihte mahkemece tahliyesine karar verilerek tahliye işleminin gerçekleştirildiği,

C) Adı geçenin ölümüne ilişkin olarak Kurumda görevli personel hakkında yürütülen soruşturma neticesinde kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği,

Ç) Kurumdaki tüm uygulamaların mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütüldüğü, soru önergesinde yer alan sair yöndeki iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

